

NR. 10 1973

TĀHĒKE

Kommunistliku Noorsooühingu

KÕIGE NOOREMAD, NOOREMAD, VANEMAD...

Kohe esimesel koolipäeval tulid esimesse klassi külalised — pioneerid. Kõik puha paraadvormis: valged pluusid, punased kaelarätid, mitu märki rinnas, mõnel värvilise nööriaga vile ka.

«Meie oleme viiendast klassist,» ütles kõige pikem pois, Aavo. «Tahame teile sõpradeks olla. Ja abiks.»

Esimeses klassis jäid kõik vakka ega osanud sellest midagi arvata. Aga siis näitas lakkis juustega tüdruk neile suurt papile kleebitud märki.

«Kes teab, mis see on!»

«Viisnurk,» teadis Teet.

«Täheke,» ütles Tõnu.

Oktoobrilapse täheke, said kõik teada. Kui ka üks tilluke päris täheke oli käest kätte käinud, tahtsid kõik endale samasugust...

Nüüd on nad kõik kolmandas klassis. Tähekesed on ka ammu kõigil. Ja koos oma heade sõprade pioneeridega on mängitud, laule õpitud, matkatud, joonistatud, laupäevakutel tööd tehtud... Varsti, oktoobripühade ajal, saavad Tõnu, Teet ja teised ise pioneeriks.

Täna kordavad nad Aavo ja lakkisjuukselise Tiiga pioneeriseadusi ja kirjutavad-joonistavad oma pühalikku töötust.

Lõpuks võtab Aavo oma pioneerikaelaräti ja palub kõigil seda hästi vaadata ning öelda, mis nad näevad.

«Punane.»

«Kolmnurkne.»

Siis seob Aavo kaelaräti taas kaela.

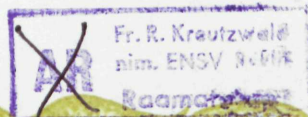
«Igal nurgal on tähendus. Lühem, esimene — need oleme meie, pioneerid. Pikem — see on meie sõbrad ja juhid, kommunistlikud noored.»

«Nagu Riina, rühmajuht.»

Riinat teavad oktoobrilapsed hästi. On pioneeridel oktoobrilastele põnev mäng — Riinalt saadud. Kutsuti neid pioneerirühma koondusele, oli Riina ka siin. Tehti üheskoos kingitusi vietnami lastele, oli Riina abiks ja laulis ette vietnami rahvalaulu. Ka muidu on ta ikka oma pioneeride juures, nagu Aavo ja Tiina oktoobrilaste juures.

«Kaelarätt... Selle kolmas, suur nurk tähistab kommunistlike noorte vanemaid sõpru ja juhtijaid — kommuniste. Kaelaräti kolm nurka koos, see on kommunismi eest võitlejate kolme põlvkonna — pioneeride, kommunistlike noorte ja kommunistide vankumatu ühtsus,» räägib Aavo. Aga oktoobrilapsed tunnevad kommuniste ka ise. Nagu nende kooli direktor, kolhoosi esimees, rajooni kuulsaim kombainer, ja seltsimees Aas, endine partisan... Alati teavad nad nõu, aitavad ikka, olgu siis tegu Leningradiekskursiooniga, töökuulsuse päevaga või mõne kange korrarikujaga, kellest õpilaste jõud üle ei käi... Aavo seletab lihtsalt ja hästi. Suur, tugev ja võimas on kommunismi eest võitlejate pere! Sellesse kuuluda on iga oktoobrilapse unistus.

JUTA RENZER

Üleüldise Leninliku

55. sünnipäev

Pilleke ja viis visaduse eest

MAIMU LINNAMÄGI

«Ei oktoobrilastel kõlba alustatud tööd pooleli jätta,» oli õpetaja ütelnud. Oma õpetaja, see kõige parem. Oli ütelnud, kui tähelapsed kooli-õue korrastasid ja tuulehoog vaevaga pühitud lehekuhja uuesti pilla-palla paiskas.

«Kuidas kellelegi, aga oktoobrilastele sobivad küll kõige paremini neljad ja viied,» oli õpetaja teinekord arvanud. See oma õpetaja. Koolis on õpetajaid palju, aga tema teab kindlasti kõige rohkem. Kuid Siimul on kirjatehnikas kolm. Kui õigust rääkida, siis isegi mitu kolme. Siimu käsi ei jõua Siimu mõtetele kuidagi järele, sellepärast. Mõttel on kiire-kiire minek, aga käsi nagu pörkaks ühtevalu takistustega kokku: müks ühele ja nõks teisesele poole. Mis kirja sa sealt sedasi loodad!

«Sa, Siim, peaksid kodus harjutama. Kirjuta mõnest meeldivast jutust natuke vihikusse. Kirjuta õige aegamööda. Väga ilusti,» oli õpetaja soovitanud. Ikka seesama oma õpetaja. Kõige parem ja targem. Ja mis seal salata: kõige ilusam ja armsam ka. Ei taha Siim enam seda kirjatehnika kolme! Kuidas kellelegi, aga oktoobrilastele sobivad küll kõige paremini neljad ja viied... Siimul on kodus vanaema koolipõlveaabits. Aabitsas on jutt Pillekesest, kes metsa marjule läks, ära eksis, puu otsast ema huikas ja heade metsloomade abiga lõpuks koju tagasi jõudis. Siimu kõige armsam jutt. Siit Siim nüüd oma vihikusse kirjutabki. Las õpetaja siis loeb, vaevalt tema on Siimu vanaema aabitsast lugema õppinud. Liiga noor alles.

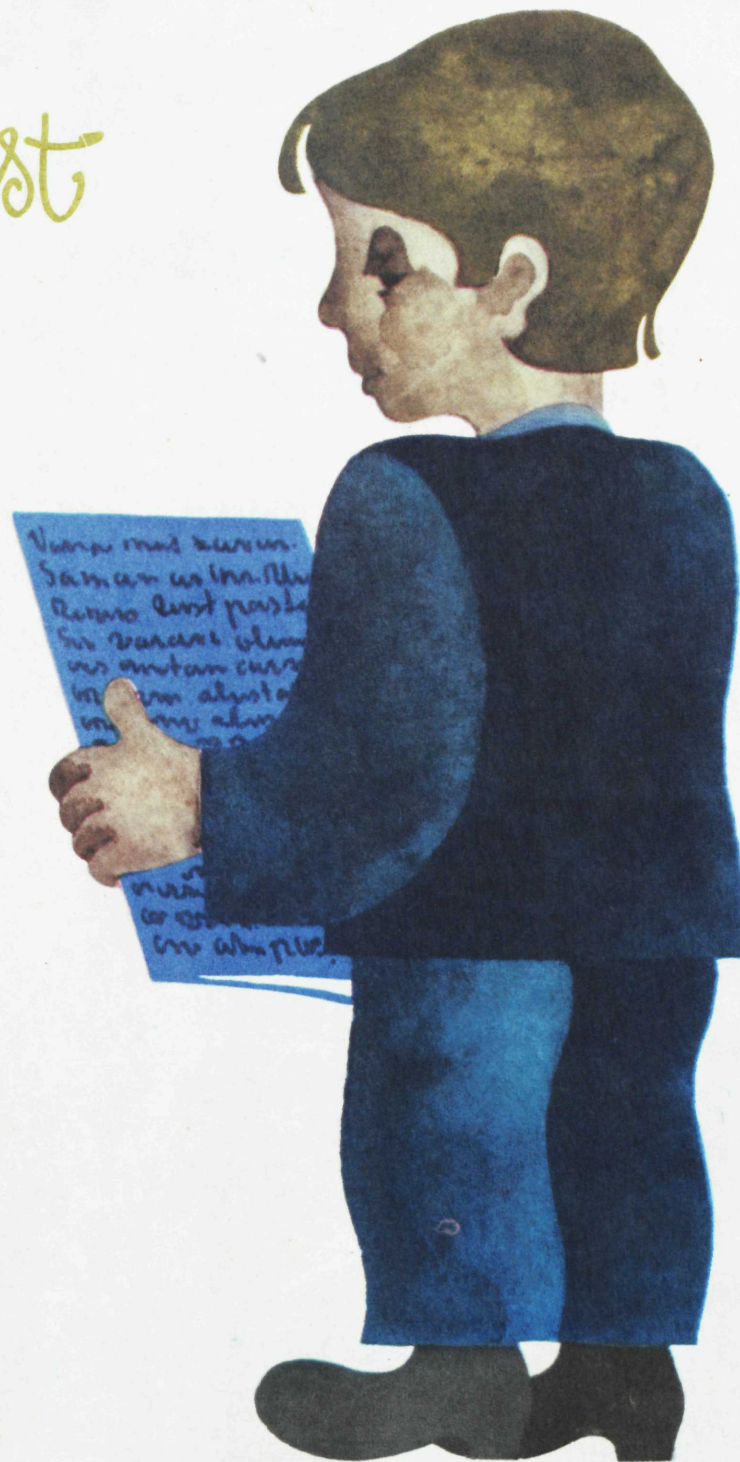
Õige aegamööda kirjutab Siim. Väga ilusti tahab Siim kirjutada. Väga ae-ga-möö-da. Vä-ga i-lus-ti. Sest juttki on ilus ja liigutav. Üksteise järel müdistavad metsloomad Pillekese peidupuu alla ja lüüvad luba tüdrukut koju sõidutada. See muudkui

huilgab ema appi. Siimu süda läheb härdaks ja silmad niiskeks, aga ta vuhib vapralt edasi kirjutada. Aegamööda ja ilusti! Aga millal ta sel kombel valmis jõuaks! Õpetaja peab ju tervet juttu lugeda saama! Jutt ei lõpe kuidagi, sellel on kolm jagu, igaüks aabitsalehekülje pikkune. Käsi kisub juba krampi, aga Siimu visadus ei lõpe ka mitte. Kui ükskord rebane tuleb ja Pilleke tema mesikeelt kuulda võtab, lõpeb miski muu — vihik. Vihik saab lihtsalt täis. Seda ei ole Siimu tööplaanis ette nähtud. Poiss ohkab sügavalt, sorib sahtlis, aga ühtki tühja vihikut ei puutu talle näppu. Ta ohkab veel sügavamalt, ja asub siis vihiku tagakaant jutuga täitma. Saab seegi kirjaruum ääreni ära kasutatud, on kirjutaja nõu viimseni otsas. Tööd oleks nagu hullupööra tehtud, aga tööroöm jääb hoopis napiks. Midagi oleks nagu viltu läinud.

«Võtan vanaema aabitsa kooli kaasa, las õpetaja ise loeb,» otsustab Siim enne voodisse minekut. Unes jalutab väsinud kirjamees koos Pillekesega metsas. Õige aegamööda ja väga ilusti. Ja metsloomad noogutavad pidulikult: «Kuidas kellelegi, aga oktoobrilastele sobivad küll kõige paremini neljad ja viied.»

Hommikul koolis vaatab õpetaja Siimule sügavalt silma, naeratab ja lausub: «Tubli, Siim! Pealehakkamist sul piisab ja visadust võib juba kiita. Edasi, mis muud! Aga et sa astudes teelt kõrvale ei eksiks, pea iga kord sihti hoolega silmas. Siis tead, mille poole püüda. Äitäh sulle Pillekeselugu meenutamast! Mina lugesin seda oma ema aabitsast.»

Ja õpetaja, see o m a, lisab äkki: «Arvan, et oled täna ikkagi viie ära teeninud. Töövapruse eest.»

Illustreerinud HELDUR LARETEI

KALJU KANGUR

KAJA

TERE, TERE, KAJA!
MIKS SA HÕIKAD MIND
ÜLE METSARAJA?
KAS SUL ON MIND VAJA?
KUST MA LEIAN SIND?
MIKS SIND KOGU AJA
TÄIDAB LAULUIND?
OLED LOOM VÕI LIND?
KUS ON SINU MAJA?

RÄNNUMEES

TIGEL TAGEL,
VÄIKE VAGEL,
OMA PIKKA
TEED KÄIB IKKA.
KURISTIKES,
LAANTE SÜLES,
MÄGITEEDEL

ALLA, ÜLES...

VÄIKE VAGEL,
TIGEL TAGEL
PIKKA-PIKKA
TEED KÄIB IKKA:
IGAS TUNNIS

RÄNDAB VAKSA,
ROHKEM TA
EI JAKSA.

JÄRV

TAEVASINENDUST JÕI JÄRV,
NÜÜD ON JÄRVEL TAEVA VÄRV.
PILVI KOGUNEB JA HAJUB,
VANAD VASEST TAOTUD PAJUD
KUMMARGIL ON ÜLE VEE.
SUMIN, KUMIN... KALDATEE.

UNO LEIES

ARVAKE ISE

KONNAD KÕIK UJUVA
KONNASTIILIS.

ÜKS KONN ON LAISK
JA KÕRVALE HIILIB...

PÄEV LÄBI PIKUTAB
KÕRKJATE SEES.
TEISED KÕIK TREENIVAD,
SUMAVAD VEES...

«ALGAVAD VÕISTLUSED!»
TEADUSTAB PART.
KÕLABKI VILE JA —
ANTAKSE START!

HÜPPAB NÜÜD VETTE
KA LAISELNUD KONN.
ARVAKE ISE,
KES VIIMANE ON!

Illustreerinud JAAN TAMMSAAR

ENO RAUD

PURUVANA PURUVANAVANA

ÜKS PURUVANA PURUVANAVANA ILMASTILMA
AJAS MUUDKUI KÕIKIDELE PURU SILMA.
TA TEGI VAGA NÄO JA RÄAKIS MAHEMEELSELT,
KUID PURU SILMA AJAS KAHEKEELSELT.

SIIS TULI VASIKAS JA ASJA MÕTLES VÄHE
JA PURUVANAVANALE TA AJAS KÄRBSEID PÄHE.
NÜÜD PURUVANA PURUVANAVANA, KÄRBSED PEAS,
KÄIB HÄBELIKULT RINGI NOOREMATE SEAS.
EI SAA TA PURU SILMA AETUD KELLELEGI,
SEST KÄRBSESUMINAST ON PEA TAL PÄRIS SEGI.

Amet kõik, mis leiba annab!

Nii ütleb vanarahvas. Aga kui palju on maailmas leiva-teenimise mooduseid — ameteid? Tohtu palju. Kõigi tööalade nimetuste üleslugemiseks ei piisa vist isegi terve aasta «Tähekest» lehekülgedest. Kui hakkaks veel igast ametist lugu pajatama, siis ei oleks ajakirjas mitme aasta jooksul muud lugedagi. Seepärast räägin praegu ainult kolmest metallitehase töömehest ja nende ametitest.

SEPP

Tehase sepatsehhis on gaasiah, kus pahisevates tulekeeltes hakkab raud kuu-

musest kiiresti helendama ja muutub pehmeks. Sepp haarab ahjust rauatüki pihvide vahele ja tõstab suruõhuhaameri alla. Suruõhuhaamer on suur kõrge seadeldis: all asub alasi, peal pika terasvarre otsas on raske vasar. Varre koos va-

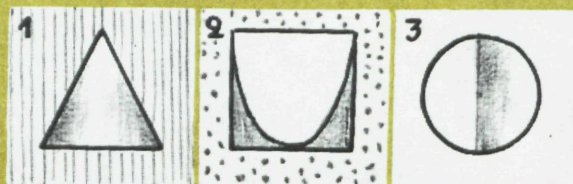
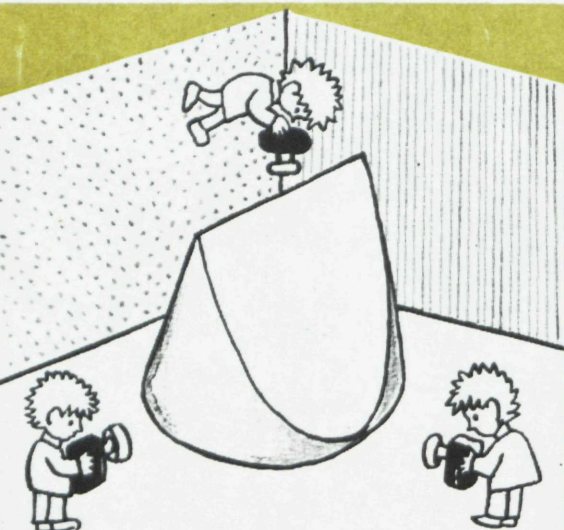
saraga paneb suruõhk üles-alla liikuma. Suruõhku annab elektri jõul töötav masin — õhukompressor. Nii siis, sepp paneb helendava rauatüki alasile, vajutab jalaga seadeldise küljes olevale pedaalile ning vasar langeb prahvatades rauatükile. Nõrk vajutus pedaalile — vasar lööb nõrgalt, tugev vajutus — tugev löök. Kord nägin, kuidas sepp sepistas pudrunuiataolist masinaosa. Vasar tagus jämeda terasvarva üht otsa peenemaks. «Milleks sepistada, kui võiks peenemaks treida?» küsisin. Sepp vastas: «Võiks küll, kuid siis läheks hulk metalli kaotsi.» Sepp sepistas ja esialgu lühike terasvarb venis iga vasaralöögiga üha pikemaks. Lõpuks oli varb nii pikk ja jäme ning niisuguse kujuga, nagu sepp oli tahtnud. «Noh, nüüd läheb see treiali kätte mõõtu treimiseks ja silumiseks,» lausus sepp rahulolevalt.

TREIAL

Treipink on keerukas masin ning treialiamet eriti suurt hoolt ja täpsust nõudev. Kui sepp ütleb, et tema silm on nii täpne nagu sirk-

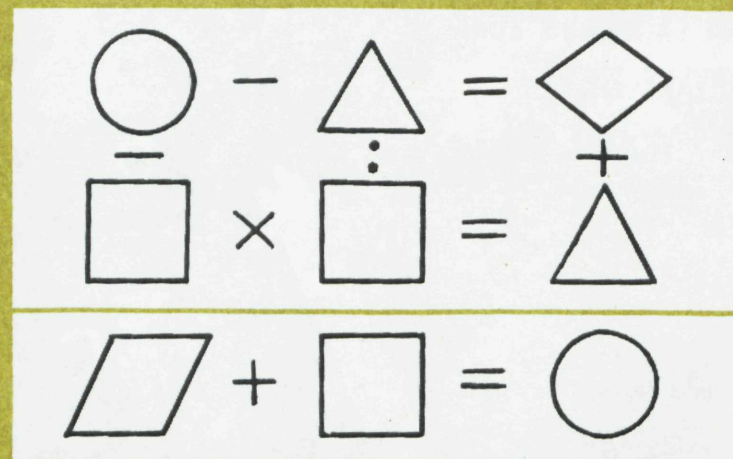

Illustreerinud ALEX KOTT

KES MISSUGUSE PILDIT TEGI!

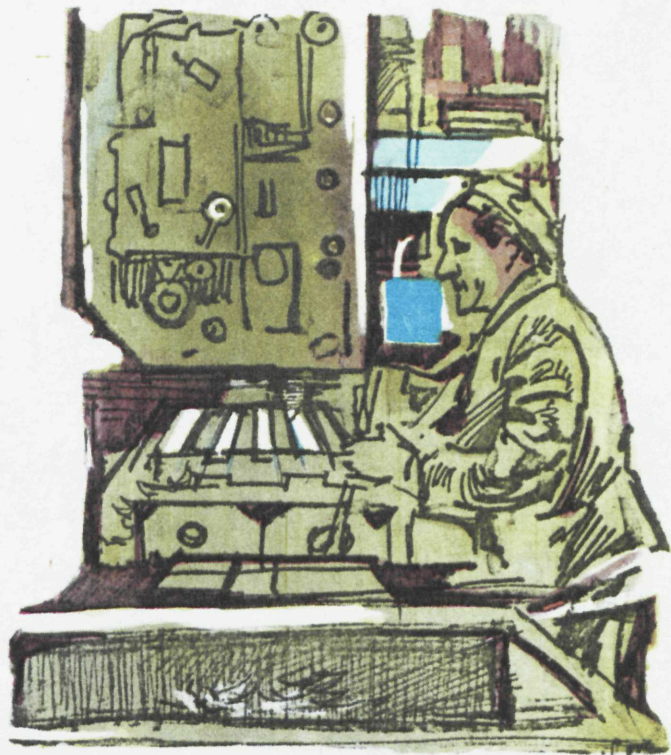
MISSUGUSED NUMBRID SOBIVAD NENDE MÄRKIDE ASEMELE!

ARVA ARAL ARVA ARAL

liga mõõtes, siis treiali silm olevat palju kordi täpsem. Tegelikult ei tee treial silma järgi midagi, aina kasutab väga täpseid mõõteriistu — suplerit ja mikromeetrit.

Treipingi kiiresti pöörleva padruni vahel pöörleb sepatsehhist toodud pudrunuiataoline masinaosa. Vaheda löiketera alt keerduvad kuumad metallilaastud. Peenikese toru kaudu niri-seb tuliseks muutuvale löiketerale jahutusvedelik. Treial on kummargil pingi kohal. Tema üks käsi keerab aeglaselt üht pöör-ratast, teine käsi teist pöör-ratast. Rataste abil nihutab ta löiketera nii nagu vaja, kas piki- või ristipidi edasi. Treial paneb pingi seisma ja kontrollib masinaosa mõõtusid. Kõik on korras. Nüüd paneb treial pingi külge uue tera ja hakkab masinaosa peenemat otsa keerrestama — laia lame-dat vinti löikama.

FREESIJA

Pudrunuiataoline masinaosa juurde. Freespink on trei-toodi treiali käest freespingi pingist veelgi keerukam

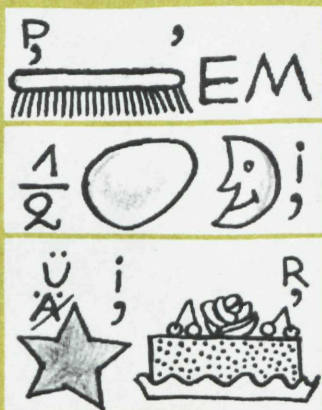
masin ja sellega tehakse veelgi keerukamaid töid. Valmistatakse mitmesuguse suuruse ja kujuga hammas-rattaid, lõigatakse keermeid, uurdeid, kiilusooni. Heaks freesijaks tuleb tükk aega õppida. Vanad töömehed räägivad, et freesija õpib elu-aeg ja ka siis ei saa kõiki töösaladusi kätte.

Freesija võtab masinaosa ja kinnitab selle freespingi külge. Siis valib mitmeküm-ne erikujulise löiketera hul-gast välja vajaliku palju-hambalise tera — freesi. Kui ka frees on pingi külge pandud, võib töö alata. Vaikselt suriseb pingi mootor ja ketastera löikab metalli pinnalt esimesi laaste. Pöör-ratta abil surub freesija masinaosa üha tugevamalt freesi vastu. Masinaossa löi-kub neljakandiline sügav ava. Mõne minuti pärast on see lõplikult valmis ja free-sija võtab käsile uue töö.

EINO TALI

KUI SULLE MEELDIB JOONISTADA, SIIS ON SEE TEADE JUST SINU JAOKS. AGA KUI SULLE ON LUULETUSTE, JUTUKESTE JA MUINASIJUTTUDE VÄLJA-MÖTLEMINE MEELMÕÖDA, SIIS ON SEE TEADE JUST SINU JAOKS. SEST «TÄHEKESE» TOIMETUS KUTSUB KÕIKI RINDA PISTMA, ET TEADA SAADA, KES ON PARIM JOONISTAJA, KES ON TUBLIM KIRJUTAJA.

[Edasi lk. 12]

MIS ON SIIA KIRJUTATUDI!

LEIA KAKS SARNAST PORTEEDI!

KÕIGILE!
KÕIGILE!
KÕIGILE!

ARVAARA! ARVAARA!

PILLE KIPPAR

HUNDITUNNE

Linnasaunas võib käia ükskõik mis päeval, aga laupäeval on kõige halvem, siis kipub saba olema. Maasaunu köetakse harilikult laupäeviti ja kodus vannis käiakse ka reede või laupäeva õhtul. Ikka nii, et kõige väiksem kõige enne. Praegu on Heli kõige väiksem. Kui pisikese õe või venna peaks saama, siis tema läheks veel enne. Aga nüüd palub Heli juba vee voolamise ajal:

«Ema, ega sa ei hakka mind kohe pesema!»

«No mis ma siis veel peaksin ootama!»

«Ma tahaksin enne natuke üksi vannis olla, peseksin piilu puhtaks.»

«Piilu peab muidugi puhtaks pesema.»

Heli ronibki vanni, aga heidab kohe mõnulema. Liigutab ennast tasakesi, vesi hakkab väheke loksuma ja lainetama.

«Ema, mul on vist kalatunne.»

«Misuke see kalatunne on!»

«Noh, ujumistunne, mina nagu liigun vee sees. Kui õhku sisse tõmban, siis tõusen üles, ja pärast vajun vähehaaval istuma.»

«Pese nüüd piilu puhtaks, sul on veel kõrvad ja varbad ka pesta.»

Pärast lähevad kõik televiisorit vaatama.

«Mul on nüüd hunditunne.»

«Mis tunne see on!»

«Punamütsikese hundi tunne, tead küll, tema tahtis aina juua. Morsikann võiks mängult kaev olla . . .»

«Aga hundiga juhtus kaevu juures õnnetus.»

«Hundil ei olnud ju kruusi, aga mina jooksin kruusist. Ema, palun tee hästi punane ja magus morss!»

IME-
KAUNID
KRISTAL-
LID

mustada seesama aine, millest koosneb hall paekivi sinu koolimaja vundamendis.

Nii mõnelgi teist, kes te neid pilte vaatate, on õde või vend, kellega peate ühel ja samal päeval sünnipäeva. Te olete kaksikud, öeldakse. Kaksikuid võib olla ka kristallidemaailmas. Nad tekivad siis, kui kasvuruum on kitsas. See kristall, mille kasvujõud on suurem, kasvab nõrgemast lihtsalt läbi. Nii tekivad kristallikaksikud või -kolmikud [3].

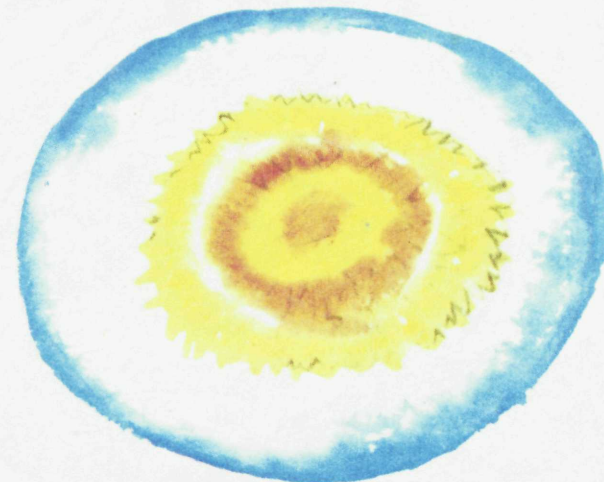
Kristallid pole ainult iluasjad. Nendeta ei saaks ehitada täpseid aparate. Selleks on aga vaja palju kristalle — palju rohkem ja ilusamaid ja puhtamaid, kui oskab luua loodus. Inimesed on õppinud kristalle ise kasvatama. Nagu näed pildil 4, tuleb see neil päris kenasti välja.

EINAR KLAAMANN,
geoloogiakandidaat

3

ÕNNE SUU

PÄRISLILT

JA MÄNGULT

«Tule toitu ostma!» hüüdis Katre Pillele. Pille jooksis õhinal kohale, kuid jäi nõutult seisma. Sellest lille- ja lehepudist Katre nukunõudes ei osanud ta mingit toitu arvata.

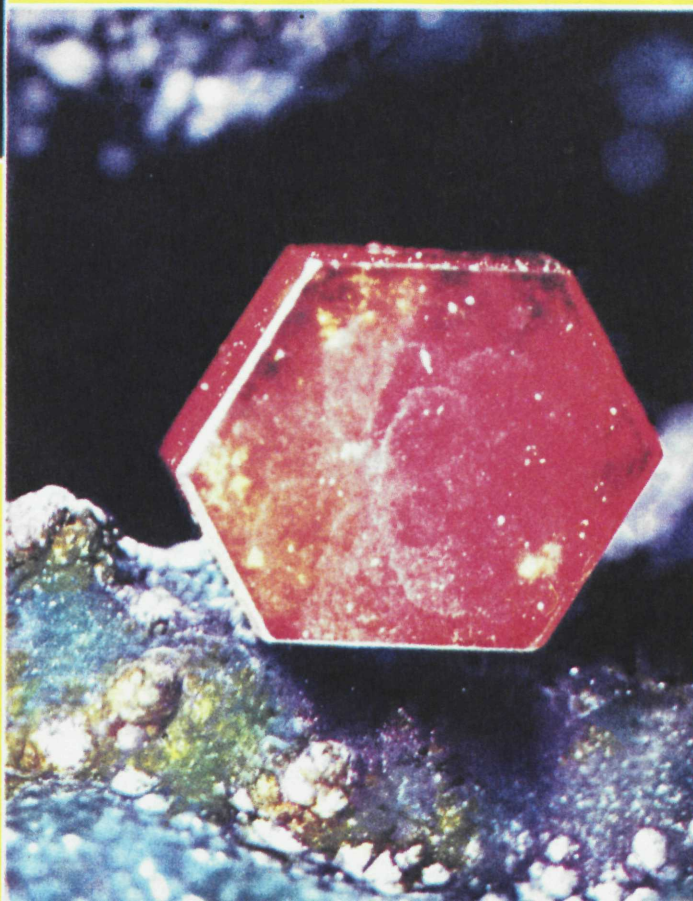
«Vaata,» ütles Katre, «siin on saialillest sai. Need on munakividest munad. See on võilillest või. Siin on piimanõgesest piim ja teelehest tee.»

«Kas päriselt ja mängult?» läks Pille nagu naerule.

«Jah,» vastas Katre ja naeris samuti. «Võid osta päris nukutaldrikult mängurahaga päris saialillest mängusaia.»

Kristallid on nagu kiviriigi õied. Juba oma värvikirevuse poolest. Siin on moonipuna, sirelilillat, rukkilillesina, kullerkupukulda ja ülase vaelevust. Puna-seid ja kollaseid toone vahest siiski kõige rohkem.

Kivilillede-kristallide õitselepuhkemiseks ei ole farvis päikesevalgust. Nende sünnikodu on pime maapõu. Õigemini maapõue lõhed ja tühikud, sest kristallide tekkimiseks on vaja ennekõike ruumi. Alles siis võivad kasvada niisugused iludused, nagu näed pildil 1. Inimesed arvavad ekslikult, nagu oleks kaunis kristallikuju omane ainult kalliskividele. Nii see pole. Ilusate kristallidega [2] võib silma rõõ-

ALF PRÖYSEN

Eit ja rotipoeg

Oli kord eit, kes istus ja ketras, ja äkki tuli urust välja rotipoeg. (See juhtus siis, kui eided veel ketrasid.)

«Kae, oled see sina või!» küsis eit.

«Piiks, mina,» ütles rotipoeg. «Ema käskis küsida, milleks sul seda lõnga tarvis läheb.»

«Siit saab meie taadile kampsun. Tema vana kampsun on nii õhukeseks kulu- nud, et ta ei saa seda enam selga panna.»

«Piiks. Ma siis ütlen seda emale,» lubas rotipoeg.

Kui eit oli viivu kedranud, kuulis ta koldenurgast tipsimist ja rotipoeg oli jälle kohal.

«Kae, sina seal jälle või!» küsis eit.

«Piiks, mina. Ema käskis küsida, kes saab su taadi vana kampsuni, kui tema saab uuel!»

«P rääks-prääks!» ütles pardimamma.
«Lähme tiiki suplema!»

«Prääks-prääks,» vastas pardipapa kähedalt,
«lähme pealegi!»

LUDMILLA RASS

Kaks pardi- paari

Hakkasid siis minema, ikka kiiga-kaaga ja kiiga-kaaga. Nagu väikesed paadid lainetel õõtsudes.

Tiigi ääres seisis aiamajake. Ilmad olid juba jahedaks läinud. Vana pargionu võttis teised aknad kuurist välja ja toetas nad kaldu seinale. Neid oli vaja pesema hakata. Pardid jõudsid majakese juurde.

Pardimamma nägi aknakaasil oma peegel- pilti ja pardipapa ka.

«Prääks-prääks!» ütles pardimamma pardi- papale. «Näe, seal akna taga on üks teine

«Eks mina kannan seda, kui lehmadele heinu ette viin. Minu vana laudakuub on nii õhukeseks kulunud, et see ei sünni enam selga panna,» ütles eif.

«Piiks! Seda ma räägin emale,» ütles rotipoeg. Vähe aja pärast oli ta jälle urusuus.

«Piiks! Seesamune... Tervisi emalt. Ema käskis küsida, kes saab sinu vana laudakuue, siis kui sina saad taadi vana kampsuni ja kui tema saab uue.»

«Eks Vahti saa selle oma kuuti. Vahti vana viltvaip on nii kulunud, et ta sellest enam sooja ei saa,» ütles eif.

«Piiks! Seda ma räägin emale,» ütles rotipoeg.

Vaevalt oli rotipoeg läinud, kui tuli juba jälle tagasi. Istus keset põrandat ja silmitses eife.

«Piiks! Tervisi emalt. Kästi küsida, kes saab Vahti vana viltvaiba, siis kui Vahti saab sinu vana laudakuue ja kui sina saad taadi vana kampsuni ja kui tema saab uue!»

«Eks sina saa, kui sa nii tahad,» ütles eif.

«Palju tänu,» ütles rotipoeg. «Palju tänu. Nüüd saame siis meie ka süngiteki.»

Rotipoeg hüppas rõõmust ja laulis:

Une-Mati juurde teele nüüd,
ta ju ootab meid.

Tõlkinud ASTA PÖLDMÄE

pardipaar. Lähme praäksume omavahel natuke!»

Pardimamma paterdas ees ja pardipapa tema järel. Keerasid siis akna taha. Seal aga ei olnud kedagi. Imelik küll!

Kui nad akna ette tagasi jõudsid, nägi pardimamma uuesti neidsamu pardikesi.

«Seal nad on!» lausus pardimamma rõõmsalt. «Kuhu nad end küll peidavad!»

Pardipraäksud tegid veel ühe ringi, kuid akna taga polnud jälle kedagi.

Nüüd läks pardipapal närv püsti. See lugu oli teda juba päris ära tüüdanud. Aga pardimamma ei jätnud jonnii. Ta tahtis kangesti teise pardipaariga tuttavaks saada.

«Lähme parem suplema! Mul hakkab juba pea ringi käima tollest tobedast keerutami-

sest.» Ja pardipapa läks tagakeha hõõritades tiigi poole.

Aga pardimamma tegi veel mitu-mitu tiiru ümber akna. Kui ta akna ette jõudis, nägi ta nüüd ikka ainult üht emaparti. See praäksus justament nagu tema ja kõigutas pead üles-alla.

«Miks ta mind kogu aeg narrib!» praäksus pardimamma pahaselt.

«Ma ei tahagi enam selle inetu pardiprouakesega sõprust sobitada! Näe, missugune ta välja näeb! Nokk lai ja latakas, üks sulg tolkneb külje peal. Ja hääl kraaksuv kui varesel. Mina olen hoopis ilusam.»

Ta praäksus veel kord põlastavalt ja läks tiiki suplema.

Illustreerinud VALLI HURT

SIKERPUTI LOO

KAJA

[Algus «Tähekeses» nr. 9]

«Lähme laseme lambad tulema!» ütleb tädi. Tädiga on hea koos käia, sest tädi oskab igast liblikast ja lillest ilusa loo rääkida. Nüüd aga on liblikad magama lennanud ja lilled oma õienupud kokku pannud, sest õhtu on käes. Muidu kena õhtu, ainult pak-sult sääski täis.

Lammaste koppel on kohe suure metsa ääres. Uh, seal on juba pime!

«Metsas elavad kitsekeseid,» ütleb tädi.

«Mis kitsekeseid praegu teevad! Kui hoi-kaks!»

«Hõika, hõika! Maal võib ju kõvasti hõiga-ta,» lubab tädi.

«Ehee, kitsekeseid!» hõikab Sikerput täiest jõust.

«Ehee... kitsekeseid... kesed... sed!» kos-tab vastu.

Sikerput haarab ehmunult tädil käest.

«Kes hüüdis!» küsib ta sosinal.

«See on kaja,» naerab tädi.

«Kas see on väike tüdruk?»

«Ei. Sina hüüad, aga mets ei lase sinu häält läbi nagu toasein, vaid peegeldab vastu. See ongi kaja.»

«Kuidas ta peegeldab?»

«Nagu peegel. Peeglist näed oma nägu, siin aga kuuled oma häält. Hõika veel!»

Nüüd huikavad nad kahekesi võidu. Seda kuuldes panevad lambad robinal kodu poole.

Pärast lausub Sikerput mõtlikult:

«Kui see oli Kaja, siis peeglist vaatamine võiks olla Tiina.»

Õhtul tiinatavad kõik peegli ees.

(Järgneb)

VÕISTLUSEST KES ON PARIM JOONISTAJA, KES ON TUBLIM KIRJUTAJA

VÕIVAD OSA VÕTTA KÕIK LAPSED, KES PEAVAD ALLES KODUPÕLVE, KÄIVAD LASTEAIAS VÕI POLE KOOLIS VEEL NELJANDAST KLASSIST KAUGEMALE JÕUDNUD. VÕISTLUSTÕUDE TEEMA JA VORMI VALIB IGA LAPS ISE. JA TÕÕDE ARV, MIDA IGA KAA-SALÕÕJA VÕISTLUSELE SAADAB, POLE SAMUTI

[Edasi lk. 14]

NATURAAL- TRÜKK

See on pildi, mustri või ornamendi trükkimine looduslike materjalide (puulehtede, viljapeade, väiksemate faimede) abil. Siin näed Monika Duubase trükipilti, mis kujutab puulehti.

Monika korjas terve hulga erineva kuju ja suurusega lehti. Ta valis lehtedest sobivamad välja ja kavandas eraldi paberil nende kunstipärase asetuse. Siis pani ta trükkimiseks valmis pabersalvrätiku ja tükikese pakkimispaberit, selle kõrvale kavandisuuruse värvilise paberi, tušipotid ja pintslid. Edasi võttis Monika kavandilt ühe lehe, pani selle pakkimispaberile ja kattis lehe alumise poole ühtlaselt õhukese tušikihiga. Nüüd asetab ta lehe puhtale paberile, täpselt sinna kohta, kus see enne kavandil asus. Lehe kattis Monika salvrätikuga (võib kasutada ka neljaks murtud kuivatuspaberit) ning sõrmeotstega kergelt vajutades trükkis paberile lehejäljendi. Nii toimis Monika kõigi kavandil olevate lehtedega.

Trükkimiseks saab kasutada ka guašš-, tempera- või vesivärve. Jäljendi õnnestumiseks on värvi paksus oluline: liiga vedel värv valgub lehe nõgudesse, läheb trükkides laiali ja määrib töö. Ka ühe-kahe puulehtega trükkides võib välja nuputada huvitavaid mustreid, ornamente. Väga ilusa trükipildi saab veel siis, kui tumedale paberile vajutada lehejäljendid heledate guašš- või temperavärvidega.

SENTA KIVISTIK

SINU SÕBRAD VÄLISMAAL

JULGED

Poola oktoobrilaste — julgete — vorm on hall nagu nende vanematel vendadel-õdedel hartseritelgi. Aga bareti ja kaelaräti värvi valib iga julgete rühm ise. Vasakul rinnas kantakse märki. Sellel on valge kotka pea tõusva päikese taustal, allservas sõna «Zuch» («Julge»). Kotkas tähistab julgust, taevasse tõusev päike — rõõmsat meelt ja valmidust tegutseda inimeste heaks. Niisugune peab olema laps, kes kuulub julgete hulka. Märgist allpool on väike riideriba, kuhu kinnitatakse tähekesed. Need on justkui auastmed: kui kellelgi on juba kolm tähekest, siis on ta väga tubli olnud ja saab varsti hartseriks. Vasakul käisel kannab julge värvilisi kolmnurki. Need märgid saadakse ülesannete täitmise eest.

Julgete rühmal on varre otsa kinnitatud embleem. Sellelt ripuvad alla lindikesed. Lindikesi on nii palju, kui palju on rühmas lapsi. Iga laps tikib oma lindikesele nime ja rühmaastumise

kuupäeva. Kui terve rühm on mõne ülesande hästi täitnud, pannakse embleemi varrele vastav märk ja kirjutatakse ülesande täitmise kuupäev. Igal julgete rühmal on oma nimetus. Rühma nimetust ei valita moepärast, vaid kindla tähendusega. «Ebatavaliste päkapikkude» rühm abistab inimesi salaja, nagu seda teevad muinasjutu-päkapikud. «Lillelaste» rühm jälle hoolitseb selle eest, et kodukohas oleks kõikjal palju lilli. Selle rühma igal lapsel on mingi lille nimi.

«Ebatavaliste päkapikkude» rühma embleem.

**JULGETE
SEADUS
KOOSNEB
VIIEST PUNKTIST:**

Julge armastab Poolat.
Julge on vapper.
Julge räägib alati tõtt.
Julge tunneb oma kohustusi.
Temaga on kõigil hea olla.
Julge püüab olla parim.

**ESIMESEL
KOONDUSEL
ANNAB LAPS
TÖÖTUSE:**

«Töotan olla eeskujulik, vapper, fäita alati seadust.»
Suvel on julged laagris, kus nad töötavad, õpivad mitmesuguseid tarkusi, treenivad, mängivad.

IGA VOISTLUSEST KES ON PARIM JOONISTAJA, KES ON TUBLIM KIRJUTAJA OSAVÖTJA KIRJUTAB VOISTLUSTÖID SISALDAVALE ÜMBRIKULE VEEL AADRESSI: TALLINN 200 007, PÄRNU MNT. 67-A, «TÄHEKESE» TOIMETUS, NING LASEB ÜMBRIKU ENNE 1. JAANUARI 1974 POSTKASTI. SEST PÄRAST SEDA TULEYAD TÄDID JA ONUD KOKKU JA VAATAVAD,

KES SIIS ON PARIM JOONISTAJA, KES ON TUBLIM KIRJUTAJAJ

JA OLGU TEILE TEADA, ET

TUBLIMAD SAAVAD AUHINNADI

**AGA NÜÜD RUTTU KIRJUTAMA NING JOONISTAMA!
HOOGSAID PINTSLITÕMBEID! LIBEDAT SULEJOOKSUI!**

TÄHEKE

KOOLIMÄNG

HELJU RAMMO

Andres ja pisike Tõnu seisid mõlemad oma helesinise maja õueväraval. Andresel oli uus pall tähtsalt kaenlas ning Tõnugi vaatas mehiselt välja tänavale. Aga siis tuli kõrvalmaja suur poiss koolist koju ja jäi Andrese palli uudistama, mis peagi ühe kena sooviga lõppes. Et andku Andres seda uut palli talle proovida.

Nüüd tuli hoovi minna. Seal viskas kõrvalmaja suur poiss oma koolikoti aiapingile. Pisike Tõnu aga läks ruttu hooletult ärapandud koti juurde ja võttis selle käeotsa. Jooksis sellega koguni välja tänavale ja hakkas siis, nagu päris koolipoiss kunagi, helesinise maja poole tagasi tulema. Värvast sisse astunud, hõikas: «Mina olen ka juba koolilaps ja tulen täna koolist!»

«Kas sa tõesti juba koolis käid?» kostis kunstnikuonu Kāo hääl sirelipöösaste varjust.

«Käin jah,» kiitis pisike Tõnu ja läks kunstnikuonu juurde, kes parajasti sirelipöösaste vahel istus ja joonistusploki midagi joonistas.

«Mul on siin kotis raamatud ja vihikud,» seletas poiss edasi ja otsustas kunstnikuonule asja paremaks tõestamiseks koolikoti lahti teha ning raamatud-vihikud ette näidata.

«Näita pealegi,» oli ka kunstnikuonu nõus ja pistis joonistusploki kaenla alla. Ilmselt tahtis ta Tõnu õppimisega lähemalt tutvuda. Pisike Tõnu võttis koolikotist välja matemaatikaraamatu, lauliku ja lugemiku. Ise loendas: «Üks

raamat. Kaks raamatut. Kolm raamatut.» Mitu värviliste ümbrispaberitega vihikut võttis ta samuti koolikotist välja ja asetask need ettevaatlikult raamatute kõrvale. Ise jälle loendas: «Üks vihik. Kaks vihikut. Kolm vihikut.»

«No hästi, kuid vaatame õige järele, kui virk sa ka oled. Tee vaat see vihik lahti ja uurime seda asja koos,» osutas nüüd kunstnikuonu ühele rohelise ümbrispaberiga vihikule.

Pisike Tõnu tegi sedamaid vihiku lahti ja jäi ootama, mis kunstnikuonu ütleb. «Kolm... kolm... kolm,» luges kunstnikuonu, üsna murelikult vihikut lehitsedes, kuid seejärel lausa kokkus: «Täna aga, kulla Tõnu, oled sa arvutamise eest kahe saanud! Käid küll koolis, ent õpid halvasti. Nii pole ju sellest mingit kasu.»

Pisike Tõnu ei osanud niisuguse üllatuse peale i-d ega a-d ütelda. Tegid üksnes suured silmad ja vaikis. Ning õnnetut vihikutki ei märganud ta halva hinde koha pealt kinni panna.

«Jaa-jaa,» arutas kunstnikuonu edasi, «koolikäimine on ikka üks asi ja hästi õppimine teine asi. Kehva koolikotiga, kus ainult kolmed ja kahed sees, pole midagi uhkustada.»

Rohkem ei kannatanud pisike Tõnu kunstnikuonu Kāo arutamist välja, vaid jooksis kõrvalmaja suure poisi koolikotiga sirelipöösaste vahelt minema. Pani koti aiapingile tagasi, kuid ei läinud palli mängima, vaid hoopis tõsise näoga mõtlema.

Illustreerinud HEINO SAMPU

Esikaanel HELDUR LARETEI
joonistus «Koolis».

ELKNÕ Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 10 — 1973, XIV aastakäik, ilmub üks kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 007, Pärnu mnt. 67-a.

Kolleegium: V. Kotkas, H. Mänd, A. Piirma, H. Pukk (peatoimetaja), H. Raigna, H. Raafiste. Peatoimetaja kt. O. Saar, kunstiline toimetaja E. Pikk, vanem tehniline toimetaja V. Hurt, vanemkorrektor E. Orgmeis.

Telefonid: vastutav sekretär 681-319; kunstiline toimetaja 681-321; koolielu, teadus, tehnika 681-315; kirjandus, kirjed 681-317; vanemkorrektor 681-316; üldtelefon 681-318.

Laduda antud 20. VIII 1973. Trükkkida antud 14. IX 1973. Trükkia arv 65000. Paber 90x60/8. Trükkipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,65 MB-08408. Tellimise nr. 2267. EKP Keskkomitee Kirjastuse Trükkkoda, Tallinn 200 007, Pärnu mnt. 67-a.

«Täheke» 1973
Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пioneерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии, Таллин-200 007, Пярну маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Таллин, 200007. Пярну маantee, 67-а. Цена 15 коп. Заказ № 2267. Тираж

Ohoo! Sellesse numbrisse kirjutasin ju oma esimese luuletuse!

Auh! Auuh!

Seekord ütles õpetaja meile:

KA KOERAD PEAVAD AUSAD OLEMA.
AUSUSEST LUULETUST NÕUDNUD VEEL POLE MA.
AUSUSEST TAHANGI TEILT NÕUD MA SALMI.
OLGE HEAD JA TEHKE SEE VALMIS!

Ausus on niisugune imelik asi, et temast saab rääkida,
aga salmi panna on teda kole raske.
Sain siiski sellegi ülesandega hakkama.

AUS PEAB IKKA OLEMA,
KAS KOHTAD KOERA SA
VÕI MÕNDA KASSI,
JA JULGELT VÄLJA ÜTLEMA,
KUI KARVAD NEIL ON
LÄINUD LIIGA SASSI.

AUS PEAB IKKA OLEMA,
KAS OLED PAHA TEINUD
KORRA VÕI KAKS,
SIIS SÜDA SAAB SUL
TÜKI KERGEMAKS,

SIIS PEAVAD LUGU
SINUST KÕIK,
SIIS HÄBENEMATA
SA KÕIKIDELE SILMA
VAADATA VÕID!

Kirjutage nüüd teie mulle ka. Äkki kukub teil paremini välja. Jään ootama. Eelmisele kirjale olid tublimad vastama Priit Parre Tallinnast, Anu Tiirats Adaverest, L. Pala Otepäält ja Tiina Viin Raikkülast.

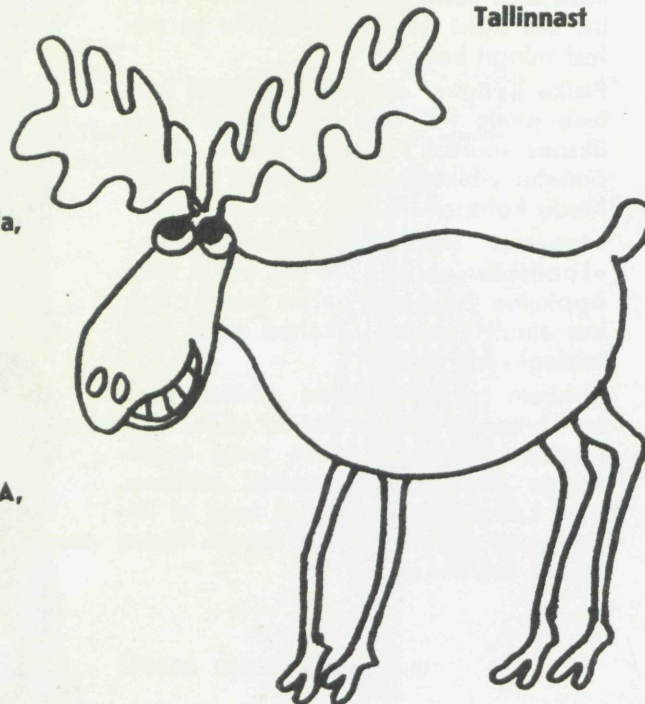
Grässi

SÕBER

KÄIME METSAS VAARIKAL,
VAARIKAL JA MAASIKAL.
KÄIME METSAS SÕBRAGA,
NÄEME VAHEL PÕTRA KA.

KUI VIHMANE ON ILM,
EI OLE MEIL VEEL KINNI SILM:
ME LUULETUSI LOOME
JA JUTUKERA KOOME.

PRIIT PARRE
Tallinnast

JUHTUM HALJASALAL

KÜLL ON ALLES SAGIMIST
HALJASALA PEAL.
JUBA TEADA KÕIGIL ON,
PIONEERID SEAL.
MIS NAD SEAL KÜLL RASSIVAD!
PUUKESI TASSIVAD.
PÄRAST AUKE KAEVAVAD,
PUUD SIIS SINNA PANEVAD.

AGA MÕNE PÄEVA PÄRAST...
PUUKESED MURTUD ÄRA.
MURUL RAJAD TRAMBITUD,
KÕIK SEAL KÄIMA HAKANUD.
IGAL POOL ON PABERID,
TERVED PRÜGILADEMED.
EI AUSTATA SIIS TEISTE TÖÖD!
LÕHUD,
PÄRAST KÄEGA LÕÖD!
ON SEE SIIS ILUS!

ANU TIIRATS
Adaverest

ИНДЕКС 78231 HIND 15 KOP.